

Kielce, dnia 14 marca 2022 r.

WK.60.32.2021

Pani Dorota Łukomska
Burmistrz Miasta i Gminy Stąporków

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach, na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych¹, przeprowadziła w okresie od dnia 4 października do dnia 29 listopada 2021 r. i w dniu 20 grudnia 2021 r., z przerwą od dnia 22 października do dnia 2 listopada 2021 r. kompleksową kontrolę gospodarki finansowej Gminy Stąporków za 2020 r. i inne wybrane okresy. Protokół kontroli omówiono i podpisano w dniu 12 stycznia 2022 r.

W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości i uchybienia, które powstały na skutek nieprzestrzegania obowiązujących przepisów prawa przez osoby odpowiedzialne za gospodarkę finansową **Gminy Stąporków**. Wykazane nieprawidłowości i uchybienia dotyczyły w szczególności:

1. W zakresie ujmowania zdarzeń we właściwych okresach sprawozdawczych stwierdzono, że:
 - a) Faktury dotyczące ustalenia należności z tytułu dzierżawy gruntów były wystawiane dzierżawcom za poszczególne miesiące natomiast nie były ujmowane w ewidencji księgowej – na kontach syntetycznych i analitycznie na kartach kontowych. W ewidencji analitycznej przypisu należności na kartach kontowych dzierżawców dokonywano na podstawie zawartych umów, w kwocie należnej za cały rok, natomiast w ewidencji syntetycznej przypisu należności z tytułu dzierżawy gruntów dokonywano za cały rok na podstawie dokumentu PK. Przyjęty w jednostce sposób ujmowania operacji gospodarczych jest niezgodny zasadami określonymi w art. 20 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości². W konsekwencji występowały również różnice pomiędzy stanami wynikającymi z kont ksiąg pomocniczych (ewidencji analitycznej) a stanem wynikającym z konta księgi głównej (konto syntetyczne), co narusza art. 16 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
 - b) Wartość podatku VAT należnego za grudzień 2020 roku wynikającą z deklaracji VAT-7 sześciu jednostek organizacyjnych oraz Urzędu Miejskiego na łączną kwotę 34.417,80 zł ujęto w księgach rachunkowych w styczniu 2021 roku – pod datą 21 stycznia 2021 r., zamiast w grudniu 2020 roku, czyli w okresie, którego operacje dotyczyły, co stanowi naruszenie przepisów zawartych w art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 2317 ze zm., dalej ustawa o regionalnych izbach obrachunkowych

² Dz. U. z 2021 r. poz. 217 ze zm., dalej ustawa o rachunkowości

- 2.** Nie przestrzegano zasad funkcjonowania kont Urzędu przy księgowaniu rozrachunków z tytułu zwrotu kosztów wychowania przedszkolnego dzieci zamieszkałych na terenie Gminy Stąporków, a uczęszczających do przedszkoli w innych gminach. Rozrachunki z tego tytułu ujmowano w 2020 roku na koncie 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami”, zamiast na koncie 225 „Rozrachunki z budżetami”. Łącznie w 2020 roku na koncie 201 ujęto zobowiązania z ww. tytułu na kwotę 72.297,04 zł. Ujmowanie rozrachunków z powyższego tytułu na koncie 201 jest niezgodne z zasadami funkcjonowania tego konta określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej³ oraz w obowiązującej w jednostce polityce rachunkowości. Poczynając od 2021 roku rozrachunki z ww. tytułu ujmowane są w księgach Urzędu prawidłowo z wykorzystaniem konta 225 „Rozrachunki z budżetami”.
- 3.** W ewidencji analitycznej prowadzonej do konta 011 „Środki trwałe” Grupa KŚT 0 Grunty ujmowano pod jednym numerem inwentarzowym po dwie lub więcej działek i wskazano łączną ich wartość, co uniemożliwiało ustalenie wartości początkowej poszczególnych obiektów środków trwałych. Zidentyfikowano 66 takich przypadków na kwotę 1.305.019,38 zł. Nieprawidłowość narusza art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy o rachunkowości, jak również zasady prowadzenia ewidencji szczegółowej do konta 011 „Środki trwałe” określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.
- 4.** W wyniku kontroli dochodów z tytułu opłaty za korzystanie z przystanków komunikacyjnych naliczonej i pobieranej od trzech przewoźników w okresie 2020 i 2021 roku stwierdzono następujące nieprawidłowości:
- a)** Opłaty za korzystanie z przystanków naliczono przewoźnikom z opóźnieniem, tj.:
- za okres 01 - 29.02.2020 r. skierowano 3 pisma dopiero w dniu 09.04.2020 r.,
 - za okres 01 – 31.07.2020 r. skierowano 3 pisma dopiero w dniu 01.09.2020 r.,
 - za okres 01 – 31.05.2021 r. skierowano 3 pisma dopiero w dniu 12.07.2021 r.
- Powyższe miało wpływ na to, że ustalano inny termin wniesienia opłaty niż wynikający z § 3 ust. 4 Załącznika Nr 2 do uchwały Nr XXXV/302/2013 Rady Miejskiej w Stąporkowie z dnia 27 marca 2013 r. w sprawie określenia przystanków komunikacyjnych na terenie Gminy Stąporków, których właścicielem lub zarządzającym jest gmina Stąporków oraz warunków i zasad korzystania z tych przystanków.
- b)** Przewoźnikom objętym kontrolą nieprawidłowo naliczono opłatę za korzystanie z przystanków komunikacyjnych na terenie Gminy Stąporków, tj. zaniżono bądź zawyżono opłatę, co narusza postanowienia ww. uchwały Rady Miejskiej Nr XL/334/2013 z dnia 7 sierpnia 2013 r. (ze zmianami), Ponadto naliczone opłaty winny być zgodnie ze stawkami określonymi w § 1 uchwały Rady Miejskiej Nr LII/326/2018 z dnia 25 maja 2018 r. obowiązującej do 18.01.2021 r. oraz § 2 uchwały Rady Miejskiej Nr XXXVIII/240/2020 z dnia 29 grudnia 2020 r., która obowiązuje od 19.01.2021 r.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 342, dalej rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

Powyższe narusza również art. 42 ust. 5 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny, oraz terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania.

5. W informacji o wyniku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego pn. „Przebudowa drogi na odcinku Stąporków – Błaszaków” zamieszczonej na tablicy ogłoszeń wskazano, że każdy z wykonawców biorących udział w przedmiotowym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego otrzymał w kryterium cena 60 punktów, natomiast w kryterium okres gwarancji otrzymana ilość punktów była niezgodna z treścią złożonych ofert. Ponadto w informacji o wyborze najkorzystniejszej oferty w ww. postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego opublikowanej w Biuletynie Informacji Publicznej Zamawiający zaniechał podania punktacji przyznanej ofertom w każdym kryterium oceny ofert. Stwierdzona nieprawidłowość narusza wówczas obowiązujący art. 92 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 92 ust. 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁴.
6. Zaniżono wysokość należnej dotacji przedmiotowej dla Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Stąporkowie, stanowiącej dopłatę za oczyszczenie 1m³ ścieków za IV kwartał 2020 r., którą przekazano w kwocie 324.311,04 zł, pomimo iż iloczyn stawki dotacji za 1m³ oczyszczonych ścieków, określonej w § 2 uchwały Nr XXXIV/204/2020 Rady Miejskiej z dnia 13 października 2020 r. w sprawie określenia stawek dotacji przedmiotowej dla Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Stąporkowie wysokości 8,28 zł i ilości oczyszczonych ścieków w IV kwartale 2020 r., wskazanych w załączonym do rozliczenia dotacji w ilości 40.477,60 m³, wynosił 335.154,53 zł. Zaniżenie dotacji stanowi kwotę 10.843,49 zł. Nieprawidłowość narusza § 2 ww. uchwały Nr XXXIV/204/2020 Rady Miejskiej z dnia 13 października 2020 r. w związku z art. 44 ust. 2 i ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.
7. Dokonując październikowej aktualizacji podstawowej kwoty dotacji podmiotowej dla Stowarzyszenia Wspierania Edukacji i Rozwoju na prowadzenie niepublicznego przedszkola „Bajkowe Przedszkole” w Stąporkowie na 2020 r., w wydatkach bieżących zaplanowanych na rok budżetowy na prowadzenie przez gminę przedszkola samorządowego, nie uwzględniono planowanych wydatków bieżących w kwocie 13.500,00 zł, wprowadzonych do budżetu uchwałą Nr XXXI/192/2020 Rady Miejskiej z dnia 24 lipca 2020 r. w sprawie zmian w budżecie Gminy Stąporków na 2020 r. i wykazywanych od tego miesiąca w sprawozdaniach Rb-28S Urzędu w rozdziale 80104 § 4300. Nadto ustalone wydatki bieżące zaplanowane na rok budżetowy na prowadzenie przez gminę przedszkola samorządowego, pomniejszono o zaangażowane, zamiast zaplanowane wydatki związane z wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka, tj. o kwotę 85.188,23 zł, zamiast o kwotę 85.407,00 zł (zawyżenie o kwotę 218,77 zł). Kwota wydatków bieżących zaplanowanych na rok budżetowy na prowadzenie przez gminę przedszkola samorządowego, ustalona przez jednostkę w październikowej aktualizacji w wysokości 1.735.812,29 zł, została zatem zaniżona o kwotę 13.281,23 zł (13.500,00 zł – 218,77 zł) i winna stanowić 1.749.093,52 zł. W konsekwencji ustalona w jednostce od listopada, z wyrównaniem

⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843 ze zm., dalej ustawa Prawo zamówień publicznych

od początku roku miesięczna wysokość dotacji na jednego ucznia w kwocie 912,86 zł została zaniżona o kwotę 6,72 zł i winna stanowić 919,58 zł. Ze składanych przez dotowanego wniosków o przekazanie dotacji wynika, że łączna liczba uczniów na których przysługiwała dotacja to 411, zatem zaniżenie dotacji stanowi kwotę 2.761,92 zł. Nieprawidłowość narusza art. 9 i 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych⁵.

Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości i uchybienia były w głównej mierze wynikiem nieprzestrzegania przepisów prawnych dotyczących gospodarki finansowej i rachunkowości gminy, a także niewłaściwego funkcjonowania kontroli zarządczej.

Niezależnie od wyszczególnienia indywidualnej odpowiedzialności za powstanie nieprawidłowości w poszczególnych dziedzinach funkcjonowania Gminy poprzez wskazanie merytorycznych pracowników w protokole kontroli, Burmistrz oraz Skarbnik ponoszą w odpowiednim zakresie, odpowiedzialność z tytułu nadzoru, za opisane w wystąpieniu pokontrolnym nieprawidłowości.

Organem wykonawczym gminy jest Burmistrz, na którym spoczywają obowiązki dotyczące m.in. przygotowania projektów uchwał Rady Miejskiej, wykonywania budżetu i gospodarowania mieniem gminy, a także ogólna odpowiedzialność za prawidłową gospodarkę finansową gminy (art. 30 ust. 1 i 2, art. 60 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym). Burmistrz jako organ wykonawczy, wykonuje zadania przy pomocy Urzędu Miasta i Gminy, którego jest kierownikiem (art. 33 ust. 1 i 3 ustawy). Odpowiedzialność za gospodarkę finansową Urzędu jako jednostki sektora finansów publicznych, w tym za wykonywanie obowiązków w zakresie kontroli wewnętrznej, spoczywa na Burmistrzu (kierowniku jednostki) zgodnie z art. 53 ust. 1 i art. 69 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

WNIOSKI POKONTROLNE

Przedstawiając powyższe ustalenia kontroli, Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych wnosi o ich wykorzystanie celem usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości poprzez realizację niżej przedstawionych wniosków pokontrolnych oraz podjęcie innych niezbędnych działań w celu niedopuszczenia do powstania podobnych nieprawidłowości w dalszej działalności.

1. Do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego (miesiąca) wprowadzać, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.
2. Działki, które dotychczas ujęte były w ewidencji analitycznej środków trwałych łącznie wprowadzić do ksiąg rachunkowych ilościowo i wartościowo jako poszczególne obiekty pod kolejnym numerem inwentarzowym, tj. w sposób umożliwiający ustalenie ich wartości początkowej, zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy o rachunkowości, w związku z przepisami zawartymi w części „Objaśnienia wstępne” rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT)⁶ oraz zasadami prowadzenia ewidencji szczegółowej do konta 011, określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r.

⁵ Dz. U. z 2020 r. poz. 2029 ze zm., dalej ustawa o finansowaniu zadań oświatowych

⁶ Dz. U. z 2016 r. poz. 1864

3. Prawidłowo ustalać przypadające Gminie należności z tytułu opłaty za korzystanie z przystanków komunikacyjnych zgodnie z obowiązującymi uchwałami Rady Miejskiej dotyczącymi określania przystanków komunikacyjnych i dworców, których właścicielem lub zarządzającym jest jednostka samorządu terytorialnego, stosownie do art. 42 ust. 5 ustawy o finansach publicznych.
4. Udostępniając informację o wyborze oferty najkorzystniejszej na stronie internetowej, podawać oprócz łącznej punktacji, także punktację przyznaną ofertom w każdym kryterium oceny ofert, stosownie do art. 253 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁷.
5. Dotację przedmiotową dla Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Stąporkowie, stanowiącą dopłatę za oczyszczenie 1m³ ścieków ustalać jako iloczyn stawki dotacji za 1m³ oczyszczonych ścieków, określonej w obowiązującej w tym zakresie uchwale Rady Miejskiej i ilości oczyszczonych przez dotowanego ścieków w okresie, za który tą dotacją przyznano, stosownie do art. 44 ust. 2 i ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.
6. Dotacji dla niepublicznego przedszkola prowadzonego przez osobę prawną niebędącą jednostką samorządu terytorialnego lub osobę fizyczną udzielać na podstawie prawidłowo ustalonej podstawowej kwoty dotacji dla przedszkoli, stosownie do art. 9 i 12 ust. 1 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych.
7. Przeliczyć i ustalić prawidłowe kwoty dotacji dla niepublicznych przedszkoli pn.: „Bajkowe Przedszkole” ze Stąporkowa, „Słoneczko” ze Stąporkowa, „Tęczowe Przedszkole” z Komorowa oraz „Przedszkole Smerf” z Niekłania Wielkiego za 2020 r. oraz dokonać wypłaty różnicy wynikającej z prawidłowego wyliczenia.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Kielcach, na podstawie art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, oczekuje od Pani Burmistrz zawiadomienia o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków zawartych w wystąpieniu służy prawo złożenia zastrzeżeń na podstawie art. 9 ust. 3 i ust. 4 przedmiotowej ustawy do tutejszego Kolegium, za pośrednictwem Prezesa Izby, w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Zastępca Prezesa
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach

Zbigniew Rękas

Do wiadomości:

Rada Miejska w Stąporkowie

⁷ Dz. U. z 2021 r. poz. 1129 ze zm., dalej ustawa Prawo zamówień publicznych